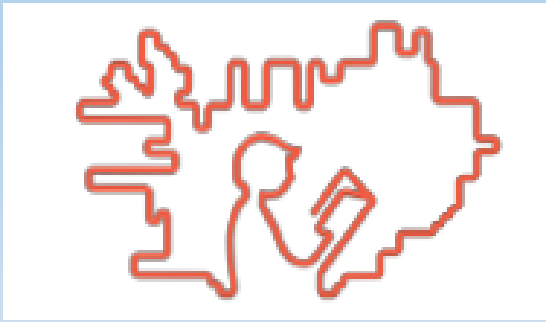

Þjóðarsáttmáli um læsi

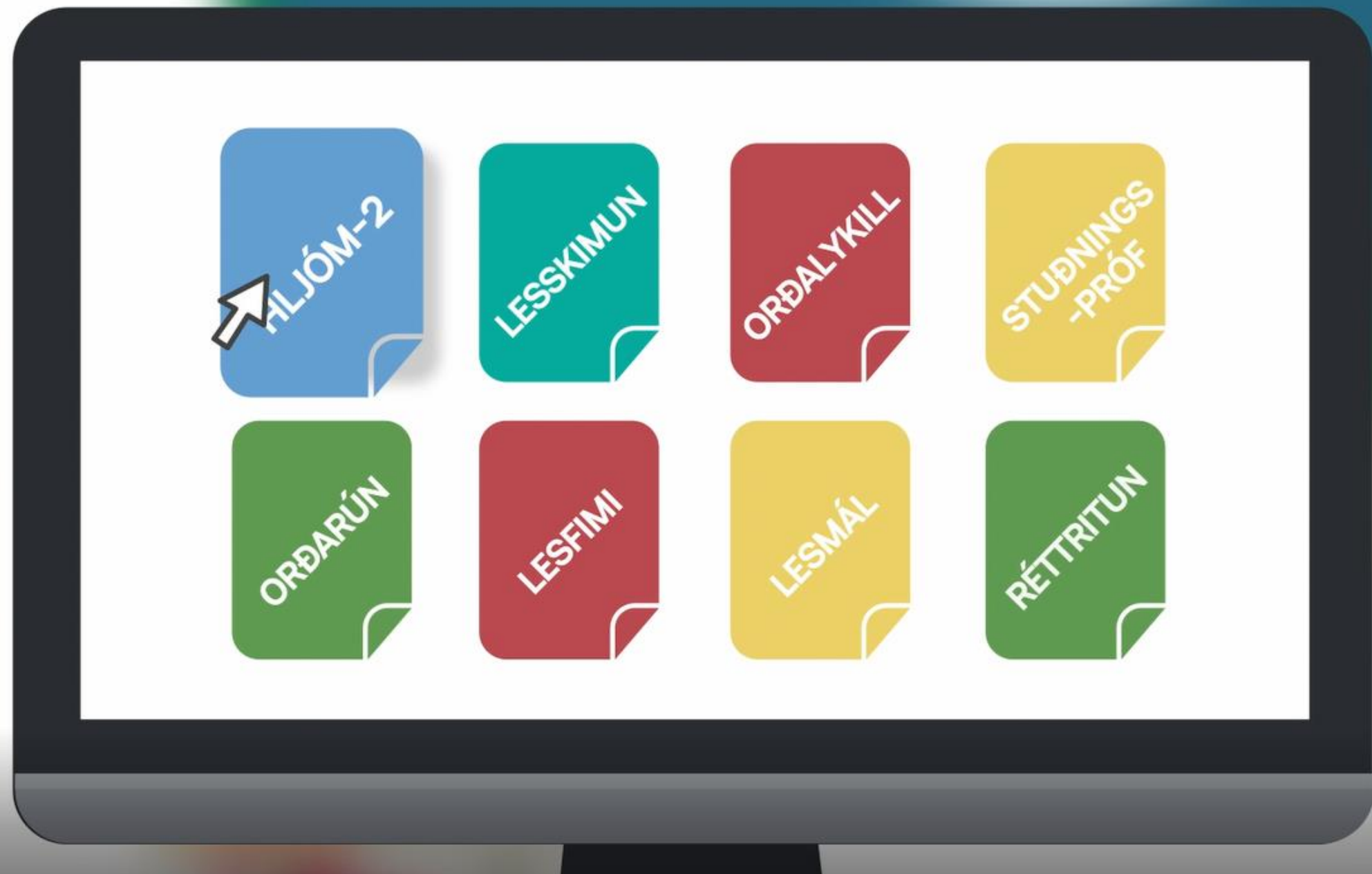
Stýrihópsfundur 4. desember 2018

Staðan í dag og það sem er framundan

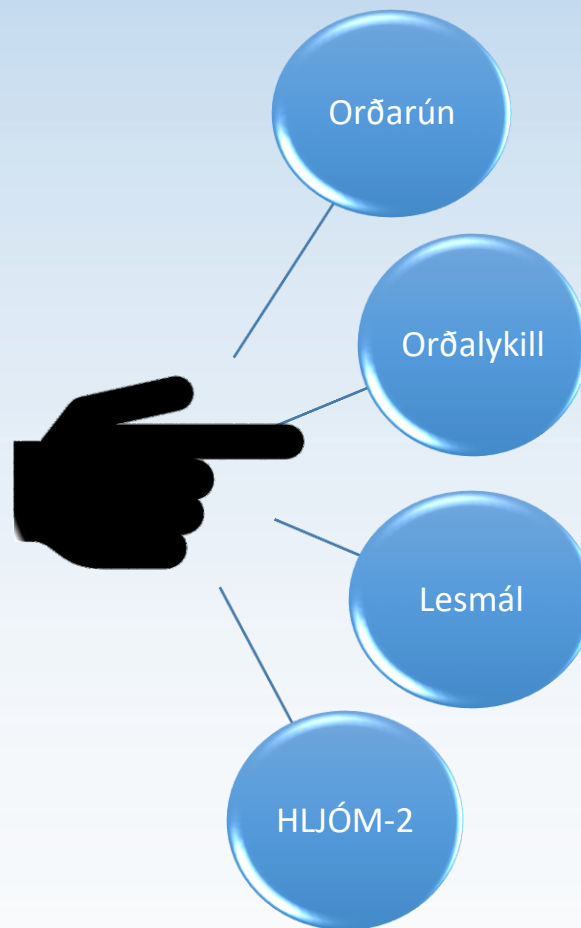
Dagskrá

- Lesferill – Skólagátt – staðan og verkefni framundan (10 mín. Hafdís)
- Lesferilsvefurinn – íhlutunarefni – staðan og verkefni framundan (10 mín. Guðbjörg)
- Úttekt og eftirfylgni á Læsisstefnu (5 mín. Guðbjörg)
- Ráðgjöf, samstarfsverkefni og vitundarvakning – staðan og verkefni framundan (15 mín. Heiðrún)
- Leikskólamál – staðan og verkefni framundan (10 mín. Elsa)
- Mat á verkefninu (10 mín. Andrea)

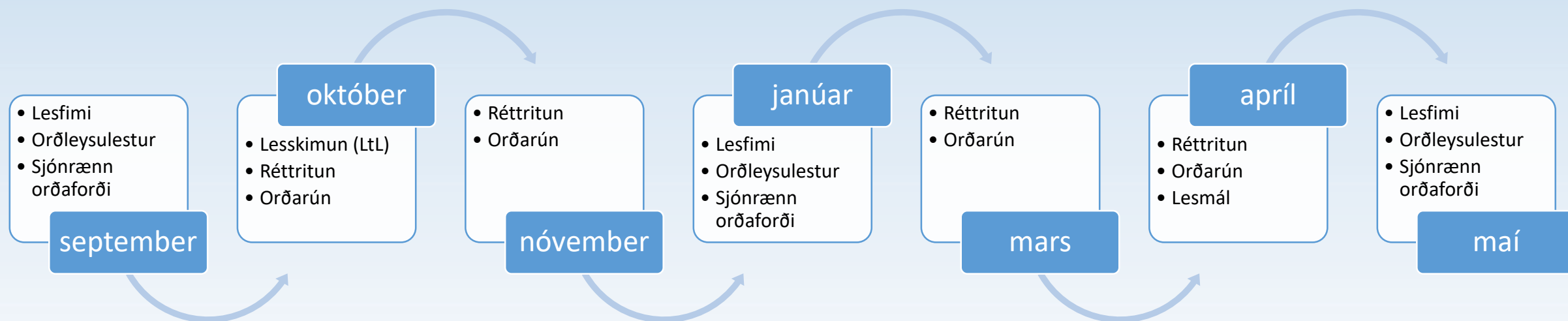
Spurningar og umræður 60 mín.

Staða á Lesferli

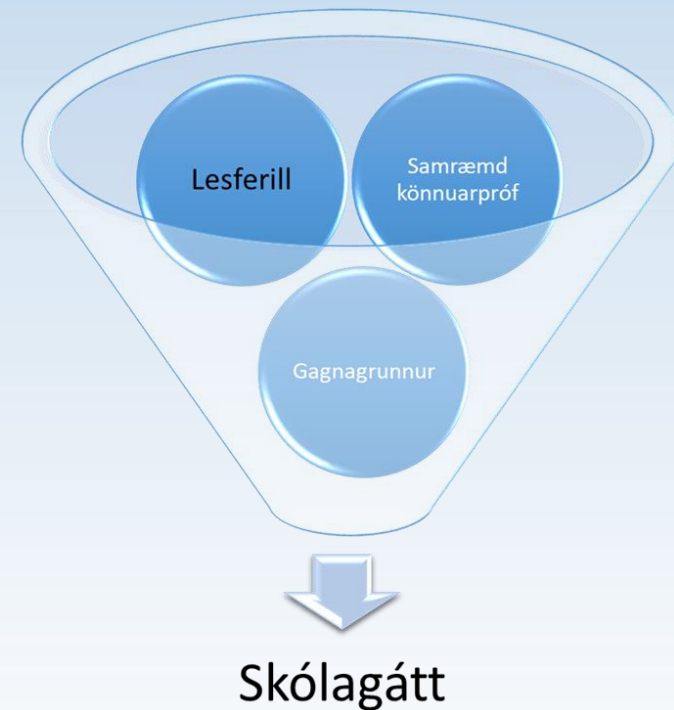
Lesferill skólaársins

- HLJÓM-2 → 5 ára allt skólaárið
- Orðalykill → 1.-10. bekkur allt skólaárið

Skólagátt – verkefni framundan

- Tengja fleiri matstæki
 - Orðarún
 - HLJÓM-2
 - Orðalykill
 - Lesmál
- Notendaviðmót
- Þjónusta og verkferlar
- Forritun – viðhald – þróun

m
2094

Lesferilsvefurinn

FORSENDUR LÆSIS

LESFIMI

ORÐAFORDI OG
LESSKILNINGUR

LESTRARMENNING

RITUN

m MENNTAMÁLASTOFNUN

<https://klb.mms.is/klb/Lesferilsvefurinn>

Lesfimi

UM LESFIMI

SJÓNRÆNN ORÐAFORDI ▾

LESFIMIADFERÐIR ▾

EITT SKREF Í EINU ▾

ÞJÁLFUN OG SKRÁNING ▾

ENDURTEKINN LESTUR MEÐ FÉLAGA ↴

LESTUR MEÐ ÓLÍKUM RÖÐDUM ↴

KÓRLESTUR ↴

SAMLESTUR ↴

SAMPÆTT LESFIMIKENNSLA ↴

ÚTVARPSLEIKHÚS ↴

VÍNALESTUR ↴

FÍNHREYFINGARJÁLFI

fyrir duglega krakka

Að læra að valda skriffæri getur tekið sum börn lengri tíma en önnur. Við ekki endilega besta leiðin til að þjáfa fínhræfingar heldur þarf að styrkja er undanfari þess að barnið geti farið að takast á við vinnu með skriffæri.

Æfingarnar eru margar og fjölbreyttar en gott er að byrja á æfingu sem og velja síðan smám saman þyngri æfingar. Dagleg þjáfun skilar mestum vara lengi í einu. Þjáfunartíminn getur verið gæðastund þar sem notað horf og góð hvatning skilar barninu smám saman í rétta átt og svo er auð í búningi leiðs. Þjáfunin getur farið fram helma eða í stöðvavinnu í skóla æfingin meistarann og það er alltaf ávinningur af markvissri þjáfun.

Tillögur að þjáfun

STAFAKÖNNUN

Til kennara/sérkennara

Tilgangur með framkvæmd stafakönnunar er að gera kennurum kleift að afla upplýsinga um staf þekkingu nemenda á fyrstu stígunum lestrarnáms. Könnunin getur gefið upplýsingar um hvort nemandi þekki heilt, hljóð og geti ritað bókstafstákn og eins getur könnunin veitt upplýsingar um það hvern sjálfvirk færnin er orðin. Lagt er til að könnunin sé lögð fyrir grunnskólabörn við upphaf formlegrar lestrarkennslu, við lok stafaínnlagningar hjá þeim hópi nemenda sem kennari telur að þurfi endurná lögna eða hvenær sem kennari vill leita upplýsinga um stöðu stafþekkingar hjá nemendum sínum. Stafakönnunina má einnig nota í leikskólastarfi.

Sjálfvirk endurþekking á bókstafstáknum og bókstafshljóðum er mjög mikilvæg fyrir árangur í lestrarnámi. Nemandi sem ekki þekkir öll bókstafstákn og hljóð til hlítar mun elga í erfiðleikum með að teikna sér sjónrænan orðaforða, lesflími og ritun og ekki er hægt að búast við að nemandi taki miklu framförunum í lestri fyrir en hann hefur þessa færni fyllilega á valdi sínu. Framkvæmd könnunarinnar tvíþætt þar sem fyrirlögn ritunarhlutans getur farið fram í litlum hópum.

Það er val kennara hvað hann kannar á hverjum tímapunkti (bókstafshelti, bókstafshljóð og/ritun bókstafs) en bestar upplýsingar fást ef athugunin fer fram á öllum þáttum innan viku.

Stafakönnun: Bókstafshelti og hljóð

Framkvæmd

Stafakönnun á þekkingu bókstafshelta og hljóða fer alltaf fram einstaklingslega. Mælt er með því að kennarinn taki fyrirlögn upp (bæði hljóð og mynd) en þannig getur hann einbeitt sér betur í nemandanum við fyrirlögnina og skráningin á frammistöðu barnsins verður nákvæmari.

1. Sjáðu til þess að það fari vel um barnið, að það sitji á stóli og við borð sem hentar stærð þess. Sittu við hlið þess og tryggðu að umhverfið sé laust við áreitti og að ekki séu neinar vísbendingar í umhverfinu sem geti hjálpað því að muna heilt eða hljóð stafs (t.d. stafaspjöld og stafaföndur).
2. Láttu könnunina snúa niður þar til fyrirlögn hefst.
3. Segðu við barnið: „Nú ætla ég að sýna þér nokkra bókstafi til að sjá hvað þú kannt marga. Byrjaðu á hástafunum og biðu barnið um að nefna heilt bókstafanna sem þú bendir á. Byrjaðu eftir á blaðinu, fylgdu lesáttinni og hafðu blað yfir þeim bókstafum sem barnið á eftir að lesa. Ef barnið nefnir hljóð hástafsins eða orð sem hefur hljóð bókstafsins sem upphafshljóð ítrekað beðni þína um bókstafsheltið.“
4. Endurtaktu ferlið með lágstafina þar sem þú biður barnið um að nefna heilt bókstafanna.
5. Leggðu lágstafina fyrir aftur og biðu barnið nú um að nefna hljóð bókstafanna með sama fyrirkomulagi og áður.
6. Ef barnið á í erfiðleikum með að nefna bókstafsheltin eða hljóðin skaltu fjartægja blaðið, biðu það um að skoða stafablaðið vel og nefna þau bókstafshelti/hljóð sem það þekkir.
7. Ljúktu fyrirlögn og skráðu.

KÖNNUN Á ÁHUGAVERÐU LESEFNI

Fylltu út eftirfarandi könnun til að átta þig á lestraræfni sem gæti höfðað til þín.

Dragðu hring um það svar sem lýsir best hvernig þér líkar við að lesa um eftirfarandi:

Viðfangsefni	Líkar mikið 4	Líkar frekar mikið 3	Líkar aðeitið 2	Líkar ekki 1
Húsdýr	4	3	2	1
Hvattir	4	3	2	1
Fótballi	4	3	2	1
Fjallgöngur	4	3	2	1
Tækni	4	3	2	1
Ævintýri	4	3	2	1
Skordýr	4	3	2	1
Fjalskyldan	4	3	2	1
Gróður	4	3	2	1
Vínátta	4	3	2	1
Himingelmurinn	4	3	2	1
Fuglar	4	3	2	1
Ofurhetjur	4	3	2	1
Vísindi	4	3	2	1
Ástin	4	3	2	1
Veitir	4	3	2	1
Hundar	4	3	2	1
Kísur	4	3	2	1
Rándýr	4	3	2	1
Risaeður	4	3	2	1
Tölvur	4	3	2	1
Tölvuteikir	4	3	2	1
Skrímsli	4	3	2	1
Þjóðsögur	4	3	2	1
Stríð/styrjaldir	4	3	2	1
Garðvinna	4	3	2	1
Matreiðsla	4	3	2	1
Tónlist	4	3	2	1
Skák	4	3	2	1
Körfubolti	4	3	2	1
Ljóð	4	3	2	1
Sirkus	4	3	2	1

Menntamálastofnun

Úttekt á gerð læsisstefnu
júní-október 2018

Framkvæmdarlýsing

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	Menntamálastofnun
Markmið	Úttekt á gerð læsisstefnu
Framkvæmdartími	5. júní - 23. október 2018
Aðferð	Netkönnun
Þýði	Skólastjórar leik- og grunnskóla á öllu landinu ásamt yfirmönnum menntamála í sveitarfélögum
Verknúmer	4028797

Stærð úrtaks og svörun	Heild	Leikskólar	Grunnskólar	Fræðslustjórar/fræðslufulltrúar
Úrtak	437	247	164	26
Svara ekki	64	34	28	2
Fjöldi svarenda	373	213	136	24
Þátttökuhlutfall	85,4%	86,2%	82,9%	92,3%

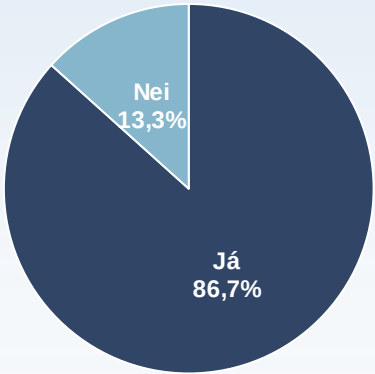
Reykjavík, 28. nóvember 2018

Bestu þakkir fyrir gott samstarf,

Ólafur Elínarson
Eva Dröfn Jónsdóttir

Sp. 1. Hefur skólinn þinn læsisstefnu?

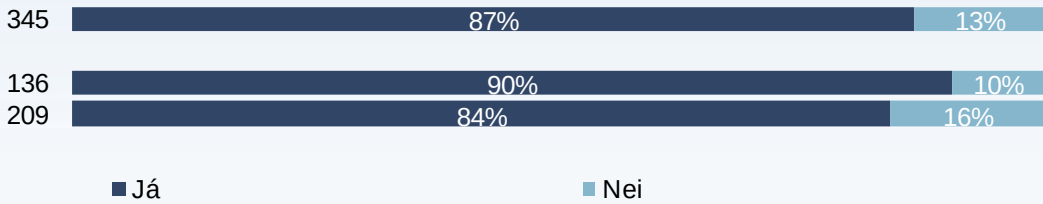
	Fjöldi	%	+/-
Já	299	86,7	3,6
Nei	46	13,3	3,6
Fjöldi svara	345	100,0	
Tóku afstöðu	345	98,9	
Tóku ekki afstöðu	4	1,1	
Fjöldi svarenda	349	100,0	

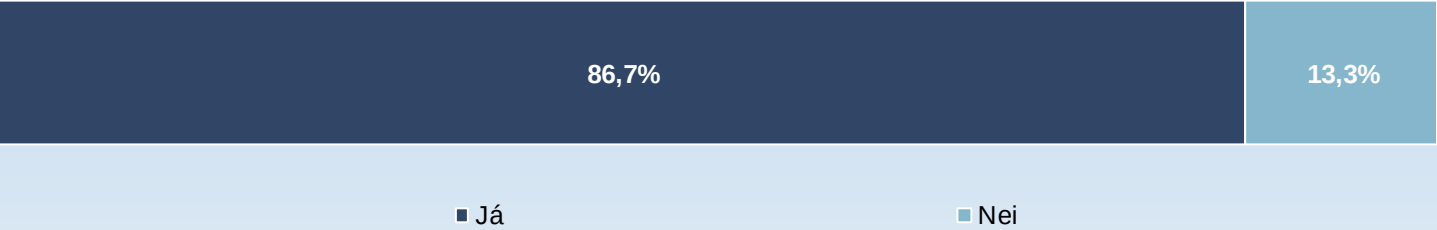
Greiningar

Heild
Flokkur
Grunnskólar
Leikskólar
Ekki marktækur munur

Fjöldi

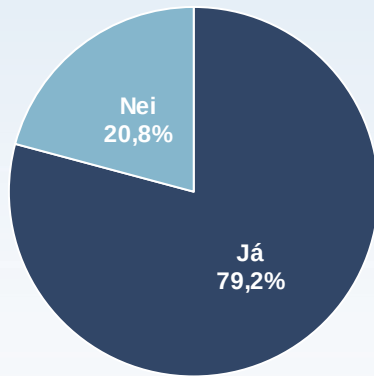
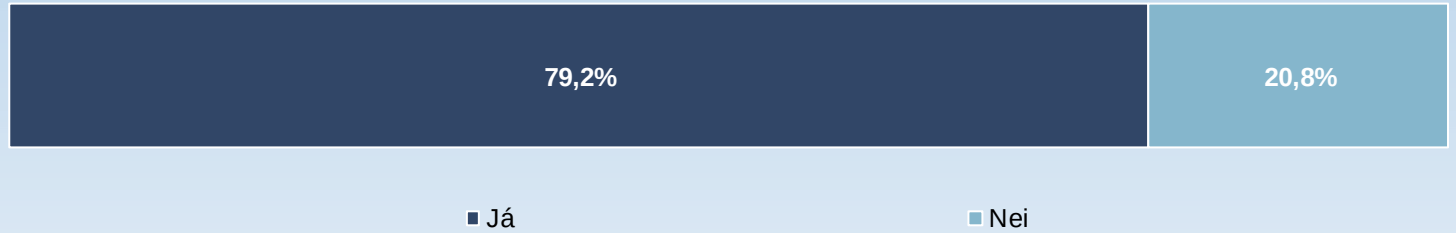
Grunnskólar/Leikskólar

Sp. 1a. Hefur sveitarfélagið þitt læsisstefnu?

	Fjöldi	%	+/-
Já	19	79,2	16,2
Nei	5	20,8	16,2
Fjöldi svarenda	24	100,0	

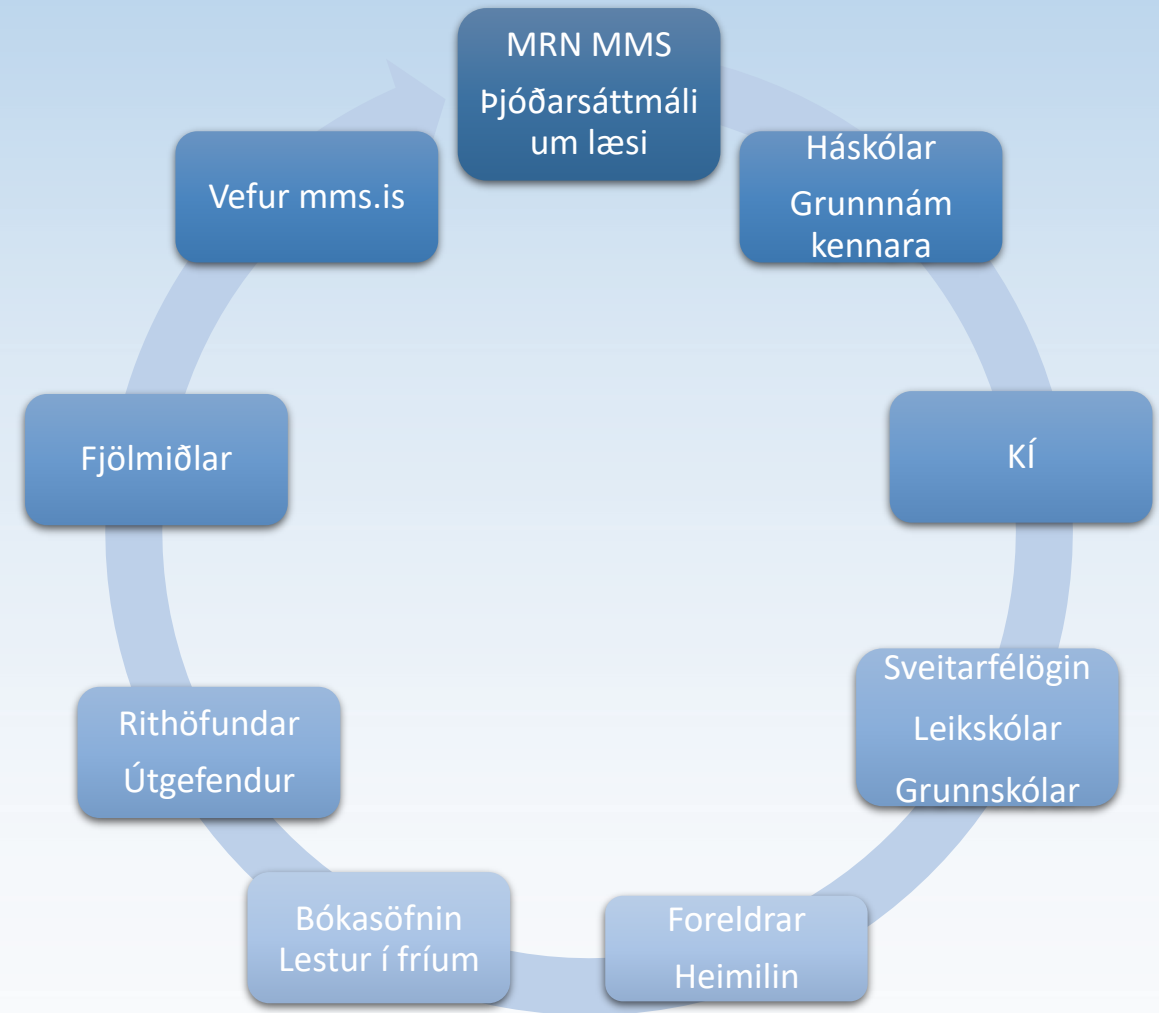
Fræðslustjórar/fræðslufulltrúar

Vitundarvakning

Áherslur:

- 2017-‘20 kennarar
- 2017-‘18 nemendur
- 2018-‘19 foreldrar
- 2019-‘20 þörfin metin þá

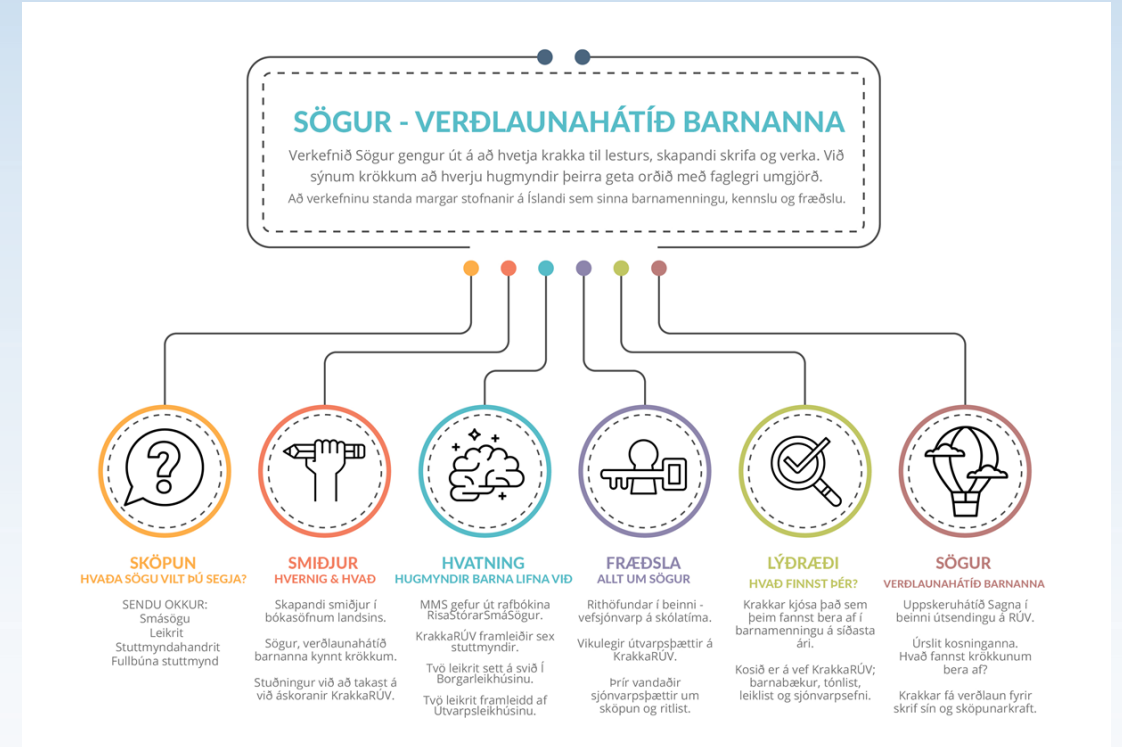
Vitundarvakning og samstarf

- Heimili og skóli
 - Foreldradagurinn 2018
 - Lestur í fríum
 - Fræðsla um samstarf skóla við heimilin
- Samstarf við rithöfunda
 - Gunnar Helgason, Þorgrímur Þráinsson, Bergrún Íris
 - Hver verður næsti fulltrúi MMS?
- Samstarf við bókasöfnin - Lestur í fríum
 - Sumarlestur – Jólasveinalestur
 - Verkefni sem leiða til þátttöku heimilanna

KrakkaRÚV – Vitundarvakning og samstarf

- Lestrarhvetjandi efni í sjónvarp og á vef
- 4 ritunarsamkeppnir
 - MMS gefur út Risastórar smásögur
 - 6 stuttmyndir
 - 2 leikrit á svið í Borgarleikhúsinu
 - 2 leikrit - Útvarpsleikhúsið
- Söguþættir
- Örskilaboð til foreldra - sjónvarp
- Sögur verðlaunahátíð barnanna

Vitundarvakning og samstarf

- Foreldrar
 - RÚV – Kappsmál
 - 9 örmyndbönd í formi viðtala
 - [1 teiknað myndband](#)
 - Textað á ensku og pólsku
 - **Lesum meira**
 - Herferð á samfélagsmiðlum
- Vefur mms.is
 - Verður að virka

Ráðgjöf

- Staðan í dag
 - Höfum tengst nánast öllum sveitarfélögum
 - Sinnum beiðnum
 - Skapandi skrif – nemendur og kennarar
- Næstu skref
 - Ráðgjöf og fræðsla á rafrænu formi
Myndbönd, talglærur, upptökur ...
- Árleg ráðstefna
 - 2019 – Daily 5?
- Vefur mms.is
 - Verður að virka

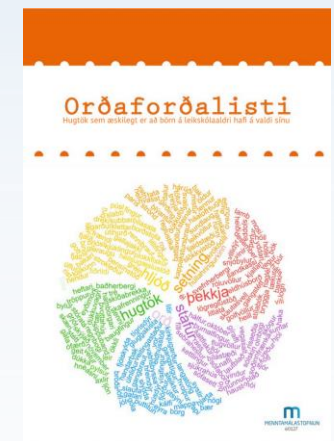
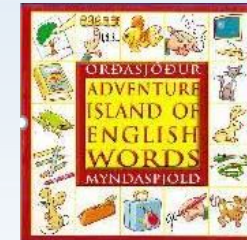

Leikskólamál

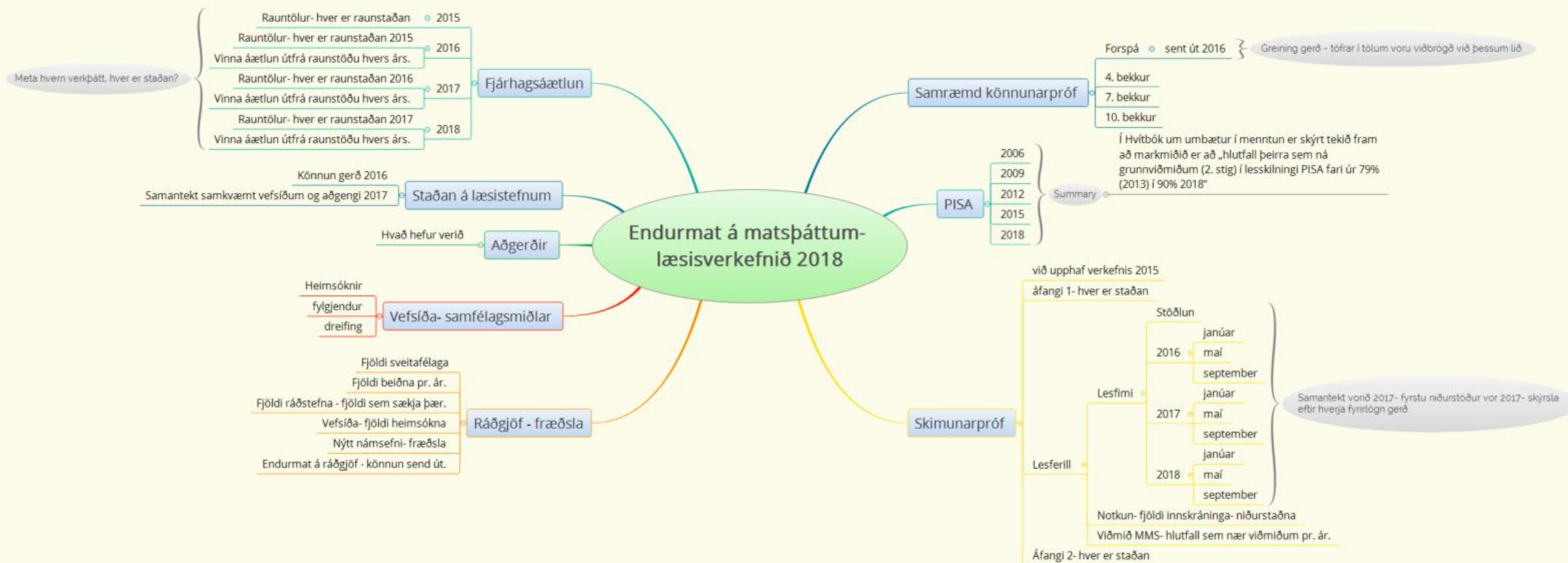
- Samræða við forystu FL og FSL varðandi nálgun og þarfir vettvangsins.
 - Fundur fyrirhugaður í desember 2018
- Íhlutun í kjölfar HLJÓM-2.
 - Erindi sett á vefinn ásamt hugmyndabanka frá vinnustofunum
- Önnur erindi í einhvers konar formi.
 - Varðandi læsisstefnur
 - Hvernig hægt er að efla læsi í daglegu starfi leikskólans
 - Efling starfsfólks
 - Foreldrasamstarf
- Snemmtæk íhlutun í samstarfi við Ásthildi.
 - Mosfellsbær – farið af stað
 - Fjarðarbyggð – á vormánuðum
 - Byggja upp ráðgjafarþakka samhliða innlögn í bæjarfélögin
 - Efni gert aðgengilegt á vef Menntamálastofnunar

Námsefni

- Setja tillögur að námsefni inn á Lesferilsvefinn.
- Vinna að því að fá árlegt fjármagn til námsefniskaupa fyrir leikskóla.
- Auka aðgengi að efni á vef MMS.
 - Meta þörf vettvangsins og forgangsraða
 - Máhljóðakassinn gerður rafrænn
 - Leggðu við hlustir gert rafrænt
 - Orðasjóður gerður rafrænn
 - Myndir við Orðaforðalistann
 - Fá fleiri léttlestrarbækur á vefinn
 - Yfirlit yfir hvað börn eiga að geta á hvaða aldri – í einhverju formi

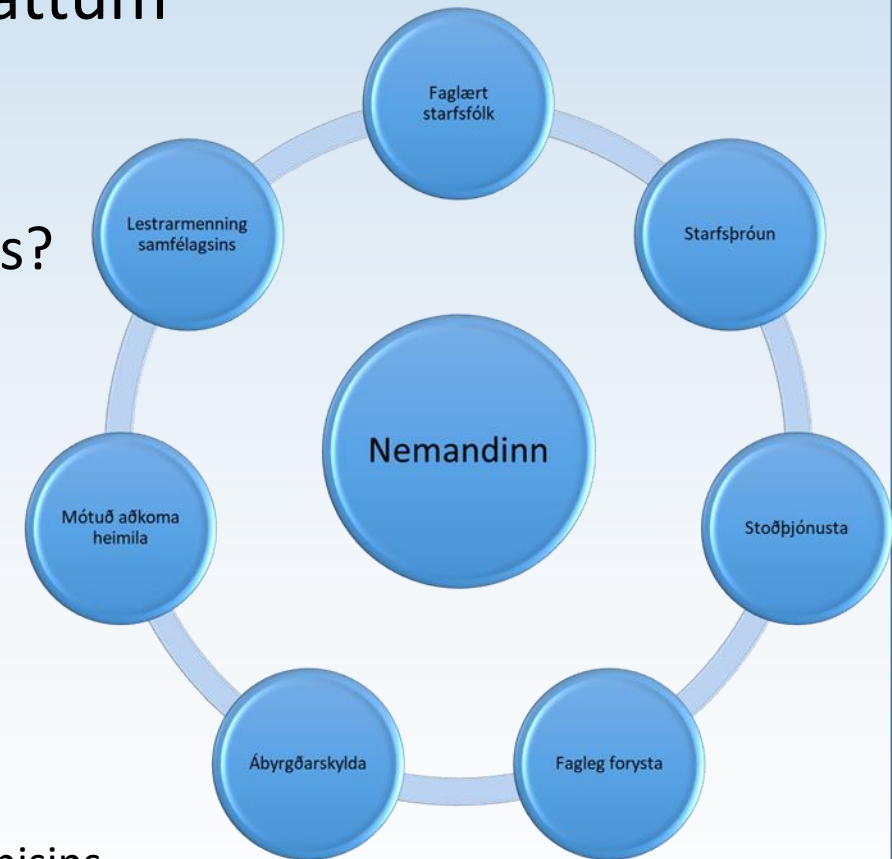

Mat á verkefninu – matsþættir

Framvinda og endurmat á verkþáttum

- Mat á verkefninu – árangri – endurmat á verkþáttum
 - Eru verkþættir á áætlun?
 - Fjárhagsáætlun
 - Hvaða verkþættir hafa áhrif á sjálfbærni verkefnisins?

Forsendur fyrir sjálfbærni læsisverkefnisins

Verkþættir og áherslur 2015-‘20

2015- ‘17

- Ráðgjöf, fræðsla og kynningar
- Vefsíða/vefmiðlun
- Skimanir og próf

2017-‘18

- Lesferill, Skólagátt, Lesferilsvefurinn
- Samstarfsverkefni og vitundarvakning
- Ráðgjöf og fræðsla til Sveitafélaga, leik- og grunnskóla
- Samfélagsmiðlar
- Leikskólamál
- Utanumhald og skipulag, mat

2018

- Endurmat og sjálfbærni

2018-‘20

- Lesferill – Skólagátt og íhlutun
- Ráðgjöf, samstarfsverkefni og vitundarvakning
- Leikskólamál
- Utanumhald, skipulag og mat.

Árangur verkefnisins

Megin stoðirnar í áætluninni eru;

- Öll sveitarfélög á landinu skrifi undir Þjóðarsáttmála um læsi haustið 2015
- Skimanir og próf fyrir alla leik- og grunnskóla nemendur verði gerð aðgengileg kennurum
- Ráðgjöf, fyrirlestrar og kynningar verði veitt sveitarfélögum og skólum
- Gagnagrunnur til samskipta og miðlunar prófagagna verði aðgengilegur skólum (Skólagátt)
- Unnið verði að vitundarvakningu um læsi m.a. á vefsíðu verkefnisins og með árlegum ráðstefnum

Heildarmat á verkefninu verður gert í lok þess haustið 2020

Sameiginleg sýn og markmið

**Við höfum öll sama
markmið, að efla læsi og
menntun í landinu**